

Полако али сигурно на овдашњим ТВ станицама крећу да се појављују насмејана и ведрa лица наших политичара који нам поручују да је „боље сутра“ пред нама, да „само што нам није свануло“ - то је сигуран знак да ће овдашња гласачка популација ускоро поново бити омамљена мирисом свеже одштампаних гласачких листића. Иако се последњих година у Србији све чешће гласа, увек остаје питалица: има ли Србија шта и кога да бира, тачније - има ли Србија избора? У случају да слушамо гласове наших политичара можемо доћи до помало исхитреног закључка - да се на предстојећим изборима одлучује пре свега о две ствари. Прва је: „хоће ли Србија у Европу?“; а друга: „хоће ли Косово остати у Србији?“. У случају да послушамо здрав разум схватићемо да ни једна ни друга ствар готово да не зависе од добре воље или хтења овдашњих политичара и њихових предизборних штабова, већ су, пре свега, условљене спољним политичким фактором. Тако да ће на питање: хоће ли Србија у Европску унију? - суштински одговор дати сама ЕУ, а на коначни статус Косова, по свему судећи, тачку ће ставити међународна заједница. Стога наводне политичке дилеме скалупљене у предизборне пропагандне слогане примарно ваља тумачити као израз стремљења и жеља овдашњих политичара и као декларативни израз „лепих жеља“ за будуће позиционирање Србије. Да ситуација не стоји тако, Србија би вероватно већ сада имала власт на Косову и била члан Европске уније, јер је неоспорна чињеница да се ретко ко, бар на оном декларативном нивоу, више залагао за „Европу“ и „Косово“ од овдашњих политичара, којима, по свему судећи, „теме о којима не одлучују“ служе као компензација за мањак политичке одважности да се ухвате у коштац с оним проблемима о којима се „питају“.

Цела ствар је на том истом, тј. декларативном, нивоу залагања „за Европу“ и „за Косово“ отишла толико далеко да ћете у Србији тешко пронаћи опоненте овим двема идејама, сем ако нисте острашћени припадник једне од двеју супарничких политичких струја – оне прве, којој је „Косово“ прече од „Европе“, или оне друге, која је за обрнути редослед појмова. Погледамо ли детаљније политичку лепезу понуђених политичких опција на овим изборима, лако ћемо доћи до закључка да су чак и политичке опције које се налазе на крајњим политичким половима готово у потпуности комплементарне, те да је ЛДП таман толико декларативно за „Косово у Србији“ колико су у СРС-у за „Србију у Европи“, што целу ситуацију чини, благо је рећи - апсурдном. Када се пажљивије погледа, стиче се

утисак да се и у ЛДП-у и у СРС-у не би бунили да се нпр. Косово врати у састав Србије, или да Србија уђе у ЕУ. Наравно, ситуација постаје унисонија приближавамо ли се центру политичког спектра, једна од две „супротстављене“ идеје бива прихватљивија и мање условљавана (ако је иједна уопште условљавана). Тако ће вам и у ДСС-у и у ДС-у декларативно тврдити да су и за Косово у Србији и за Србију у ЕУ, што, пак, даје за право онима који наводни декларативни идеолошки сукоб између ДС-а и ДСС-а тумаче као „нарцизам малих разлика“. Дакле, гласачима у Србији, генерално, на овим изборима фактички је понуђена само једна опција, која подразумева Србију у Европској унији с Косовом као интегралним делом. За неког хипотетичког гласача еуроскептика који није заинтересован за Косово, него нпр. за бољи живот своје породице, изгледа да ни један страначки изборни штаб није претерано заинтересован.

Но, као што то обично у Србији бива, ствари стоје знатно другачије него што се да закључити уз помоћ „страначких наочара“ или читања страначких саопштења, те декларативног залагања неког од изборних и пропагандних штабова за неку од наведених идеја. Чињеница јесте да је просечан српски гласач фрустриран „губитком Косова које још није изгубљено“, те да, незадовољан преспором и мрцварењом транзицијом, свој крајњи излаз види у европским интеграцијама. Невоља лежи у томе што су фактички и „Косово у Србији“ и „Србија у ЕУ“ подједнако одаљене и од Србије, али и од овдашњег просечног гласача, који је пре свега заокупљен егзистенцијалним проблемима. Њихова „одаљеност“ таман је толика да подгреје нови облик фрустрације с којим ће се Србија вероватно суочити у релативно скорој будућности. Та нова фрустрација биће првенствено продукт неостварених предизборних обећања које су политичари дали у овој предизборној кампањи, јер је сасвим сигурно да Србија неће постати члан ЕУ док ова организација то неодлучи, независно од воље овдашњих политичара, или да ће Косово имати такав статус какав сад има, такође независно од воље истих. Та „одаљеност“ или, како ће се просечном србијанском гласачу учинити, „недостижност“ циљева којима овдашњи политичари стреме, могла би грађане Србије убрзо после ових избора, ма ко на њима победио и саставио владу, довести у ону врсту апатије која је присутна у црначким гетима широм САД. Шта ће бити кад просечан србијански гласач „сазна“ да је пут „до Европе“ зачињен многим горким пилулама, које и поред периода транзиције, који у Србији ускоро улази у осму годину, још увек чекају на потпис на свом рецепту? Веома је лако могуће да Србија за чланство у ЕУ буде условљена и чланством у НАТО. Такође је могуће да се геополитичка и геостратешка ситуација у скорије време не промени и да Косово остане ван правног система Републике Србије, дакле - да у скорије време не постане њен интегрални део, опет. Ко ће и како тада овдашњим гласачима, од стране тренутно благоглагољивих политичара, објашњавати зашто и како ти циљеви делују недостижно?

То што ће се на предстојећим изборима просечан србијански гласач изјашњавати и „за Европу“ и „за Косово“, у блажој или јачој, слим или фатх, метафизичкој или рационалној... варијанти, не говори пуно о томе у каквој све будућности Србије и њених

грађана можемо да се пробудимо, већ о томе да се пред грађанима Србије није нашла ни једна друга озбиљна политичка алтернатива. Ова „извесност“ да ће Србија, бар на декларативном нивоу, ићи и ка ЕУ и ка Косову, ма ко саставио владу после ових избора, не само да ове изборе не чини „судбинским“ – како би већина политичара жељна високе бирачке излазности желела да представи, већ умногоме умањује њихов значај. Управо унисоно и хорско „певање“, овдашњих политичара, успаванке о „Косову“ и „Европи“ представља политичку игранку на кратке стазе - до повечерја.